

Bruxelles, 11 decembrie 2008
S407/08

Raport privind punerea în aplicare a Strategiei europene de securitate

- Asigurarea securității într-o lume în schimbare -

Rezumat

La cinci ani de la adoptarea Strategiei europene de securitate, Uniunea Europeană își asumă responsabilități mai mari decât oricând.

UE rămâne o ancoră de stabilitate. Extinderea a răspândit democrația și prosperitatea pe continentul nostru. Balcanii se schimbă în bine. Politica noastră de vecinătate a creat un cadru puternic pentru relațiile cu partenerii de la sud și est, având acum o nouă dimensiune constituită din Uniunea pentru Mediterana și Parteneriatul estic. Din 2003, UE a produs o schimbare din ce în ce mai semnificativă în ceea ce privește abordarea crizelor și a conflictelor, în locuri precum Afganistan sau Georgia.

Cu toate acestea, la douăzeci de ani după războiul rece, Europa se confruntă cu amenințări și provocări din ce în ce mai complexe.

Conflicte din Orientul Mijlociu și din alte regiuni ale lumii rămân nesoluționate, în timp ce altele au izbucnit chiar în vecinătatea noastră. Eșecurile statale afectează securitatea noastră prin intermediul criminalității, al imigrației ilegale și, mai recent, al pirateriei. Terorismul și criminalitatea organizată au evoluat ridicând noi amenințări, inclusiv în societățile noastre. Programul nuclear al Iranului a avansat în mod semnificativ, reprezentând un pericol pentru stabilitatea în regiune și pentru întregul sistem de neproliferare. .

Globalizarea a atras după sine noi oportunități. Creșterea substanțială în lumea în curs de dezvoltare, condusă de China, a scos din sărăcie milioane de oameni. Dar globalizarea a condus, de asemenea, la amenințări mai complexe și interconectate. Arterele societății noastre - precum sistemele informatice și furnizarea de energie - sunt mai vulnerabile. Încălzirea globală și degradarea mediului modifică aspectul planetei noastre. Mai mult, globalizarea accelerează schimbările de putere și evidențiază diferențele de valori. Recenta criză financiară a destabilizat atât economiile dezvoltate, cât și pe cele în curs de dezvoltare.

Europa va răspunde acestor noi provocări, așa cum am făcut și în trecut.

Bazându-se pe o gamă unică de instrumente, UE contribuie deja la o lume mai sigură. Am depus eforturi pentru a construi securitatea pentru oameni, prin reducerea sărăciei și a inegalității, promovarea bunei guvernante și a drepturilor omului, sprijinirea dezvoltării și combaterea cauzelor conflictelor și ale nesiguranței. UE rămâne cel mai important donator al țărilor aflate în nevoie. Este necesar un angajament pe termen lung pentru stabilizarea de durată.

Pe parcursul ultimului deceniu, politica europeană de securitate și apărare, ca parte integrantă din politica noastră externă și de securitate comună, a dobândit mai multă experiență și și-a sporit capacitatea, cu peste 20 de misiuni desfășurate ca răspuns la diferite crize, de la instaurarea păcii post-tsunami în Aceh și până la protecția refugiaților în Ciad.

Aceste realizări sunt rezultatele unei abordări specifice europene a politicii externe și de securitate. Dar acestea nu sunt motiv de automulțumire. Pentru a ne asigura securitatea și a satisface așteptările cetățenilor noștri, trebuie să fim gata să modelăm evenimentele. Aceasta înseamnă să devenim mai strategici în gândire și mai eficienți și mai vizibili în lume. Obținem cele mai mari succese când operăm într-un mod coerent și în timp util, utilizând capacitățile corespunzătoare și beneficiind de un sprijin public susținut.

Soluțiile de durată la conflicte trebuie să reunească toți actorii regionale care au ca miză comună pacea. Guvernele suverane trebuie să își asume responsabilitatea pentru consecințele acțiunilor lor și să aibă o responsabilitate comună de a proteja populațiile de genocid, crime de război, purificare etnică și crime împotriva umanității.

Este important ca țările să respecte principiile fundamentale ale Cartei ONU și principiile și angajamentele OSCE. Trebuie să transmitem un mesaj clar că respectarea suveranității, a independenței și a integrității teritoriale a statelor și soluționarea pașnică a disputelor nu sunt negociabile. Amenințarea sau recursul la forțele armate nu pot fi permise în vederea rezolvării unor probleme teritoriale - nicăieri.

La nivel global, Europa trebuie să conducă procesul de reînnoire a ordinii multilaterale. ONU se află în centrul sistemului internațional. Toate acțiunile UE în materie de securitate au fost legate de obiectivele ONU. Avem o ocazie unică de a reînnoi multilateralismul, conlucrând cu Statele Unite și cu partenerii noștri din întreaga lume. Pentru Europa, parteneriatul transatlantic rămâne o fundație de neînlocuit, bazată pe istoria și responsabilitățile comune. UE și NATO trebuie să își aprofundeze parteneriatul strategic pentru o mai bună cooperare în gestionarea crizelor.

UE a înregistrat progrese substanțiale în ultimii cinci ani. Suntem recunoscuți pentru contribuția importantă la o lume mai bună. Dar, în ciuda tuturor realizărilor, punerea în aplicare a SES nu a fost finalizată. Pentru a utiliza întregul nostru potențial, trebuie să fim și *mai capabili, mai coerenți și mai activi.*

Introducere

În decembrie 2003, Consiliul European a adoptat Strategia europeană de securitate (SES). Aceasta a stabilit, pentru prima dată, principii și obiective clare pentru promovarea intereselor UE în materie de securitate, pe baza valorilor noastre principale. Are o abordare cuprinzătoare și rămâne pe deplin relevantă.

Prezentul raport nu înlocuiește SES, ci o consolidează. Acesta ne dă posibilitatea de a analiza cât de corect am acționat, în practică, precum și ceea ce poate fi făcut pentru a îmbunătăți implementarea.

I. PROVOCĂRI GLOBALE ȘI AMENINȚĂRI PRINCIPALE

SES a identificat o serie de amenințări și provocări la adresa intereselor noastre în materie de securitate. Cinci ani mai târziu, acestea nu au dispărut: unele au devenit mai importante, și toate au devenit mai complexe.

Proliferarea armelor de distrugere în masă

Proliferarea atât de către teroriști, cât și de către state a fost identificată în SES ca „probabil cea mai mare amenințare la adresa securității UE“. Acest risc a crescut în ultimii cinci ani, exercitând presiune asupra cadrului multilateral. În timp ce Libia și-a desființat programul privind armele de distrugere în masă (ADM), Iranul și Coreea de Nord trebuie încă să câștige încrederea comunității internaționale. O posibilă renaștere a energiei nucleare civile în următoarele decenii dă naștere, de asemenea, unor provocări la adresa sistemului de neproliferare, dacă nu este însoțită de măsuri de siguranță corespunzătoare.

UE a fost foarte activă în forurile multilaterale, pe baza Strategiei privind ADM, adoptată în 2003, și în centrul eforturilor internaționale de rezolvare a chestiunii programului nuclear al Iranului. Strategia subliniază prevenirea, acționând prin intermediul ONU și al acordurilor multilaterale, în calitate de donator-cheie și conlucrând cu țări terțe și organizații regionale pentru a consolida capacitățile acestora de a preveni proliferarea.

Ar trebui să continuăm această abordare, prin acțiuni politice și financiare. Este de importanță vitală să se obțină un rezultat pozitiv în urma Conferinței de revizuire a Tratatului de neproliferare din 2010, cu scopul, în special, de a consolida regimul de neproliferare. Vom face eforturi pentru a ne asigura că această conferință examinează, în mod echilibrat, eficient și concret, mijloacele de intensificare a eforturilor internaționale împotriva proliferării, că urmărește dezarmarea și asigură dezvoltarea responsabilă a utilizărilor pașnice ale energiei nucleare de către țările care doresc să facă acest lucru.

De asemenea, este nevoie să se depună eforturi suplimentare cu privire la chestiuni specifice, inclusiv: sprijinul UE pentru o abordare multilaterală a ciclului combustibilului nuclear; combaterea finanțării proliferării; măsurile referitoare la biosiguranță și biosecuritate; stoparea proliferării sistemelor de livrare, în special a rachetelor balistice. Ar trebui să se deschidă negocierile pentru un tratat multilateral de interzicere a producerii de material fisil pentru armele nucleare.

Terorismul și criminalitatea organizată

În Europa și în întreaga lume, terorismul rămâne o mare amenințare la adresa mijloacelor noastre de trai. Au avut loc atacuri la Madrid și Londra, în timp ce altele au fost dejucate, iar grupurile formate pe plan intern joacă un rol din ce în ce mai important pe continentul nostru. Criminalitatea organizată continuă să amenințe societățile noastre, cu traficul de droguri, de ființe umane și de arme, alături de fraudă internațională și de spălarea banilor.

Din 2003, UE a făcut progrese în abordarea ambelor probleme, luând măsuri suplimentare în interiorul Uniunii, în cadrul Programului de la Haga din 2004 și adoptând, în 2005, o nouă strategie pentru dimensiunea externă a justiției și a afacerilor interne. Acestea au facilitat desfășurarea anchetelor la nivel transfrontalier și coordonarea urmărilor în justiție. Strategia UE de combatere a terorismului, adoptată, de asemenea, în 2005, se bazează pe respectarea drepturilor omului și a dreptului internațional. Aceasta prezintă o abordare cvadridimensională: prevenirea radicalizării și a recrutării și factorii care le cauzează; protejarea țintelor potențiale; urmărirea teroriștilor; și răspunsul în urma unui atac. Deși acțiunea la nivel național rămâne de o importanță vitală, numirea unui coordonator al luptei împotriva terorismului a reprezentat un important pas înainte la nivel european.

În cadrul UE, am luat multe măsuri pentru a proteja societățile noastre împotriva terorismului. Ar trebui să consolidăm măsurile de coordonare pentru a acționa în cazul unui incident terorist major, în special dacă se utilizează materiale chimice, radiologice, nucleare și de bioterorism, pe baza dispozițiilor existente, precum planurile de coordonare a crizelor și mecanismul de protecție civilă. Sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește finanțarea terorismului, precum și o politică europeană eficientă și cuprinzătoare privind schimbul de informații, ținând seama în mod corespunzător de protecția datelor cu caracter personal.

Trebuie, de asemenea, să depunem mai multe eforturi pentru a combate radicalizarea și recrutarea, prin abordarea ideologiei extremiste și combaterea discriminării. Dialogul inter-cultural, în cadrul unor foruri precum Alianța civilizațiilor, joacă un rol important.

În ceea ce privește criminalitatea organizată, parteneriatele existente din vecinătate și cu partenerii-cheie, precum și cele din cadrul ONU, ar trebui să fie aprofundate, pentru a aborda circulația persoanelor și cooperarea polițienească și judiciară. Implementarea instrumentelor ONU existente privind criminalitatea este esențială. Ar trebui să consolidăm în continuare parteneriatul cu Statele Unite pentru combaterea terorismului, inclusiv în materie de schimb și protecție a datelor. De asemenea, ar trebui să consolidăm capacitatea partenerilor noștri din Asia de Sud, Africa și vecinătatea sudică. UE ar trebui să sprijine eforturile multilaterale, în principal ale ONU.

Trebuie să îmbunătățim modalitățile de reunire a dimensiunilor internă și externă. O mai bună coordonare, transparență și flexibilitate ale diferitelor agenții sunt necesare, la nivel național și european. Această necesitate a fost deja identificată în SES, acum cinci ani. Progresele au fost lente și incomplete.

Securitatea cibernetică

Economiile moderne se bazează foarte mult pe infrastructura critică, inclusiv transportul, comunicațiile și aprovizionarea cu energie, dar și pe internet. Strategia UE pentru o societate informațională sigură, adoptată în 2006, abordează criminalitatea bazată pe internet. Cu toate acestea, atacurile împotriva sistemelor IT private sau guvernamentale din statele membre ale UE i-au conferit acesteia o nouă dimensiune, aceea de posibilă armă economică, politică și militară.

Sunt necesare mai multe eforturi în acest domeniu, pentru a explora abordări cuprinzătoare la nivelul UE, pentru a crește gradul de sensibilizare și a spori colaborarea internațională.

Securitatea energetică

Preocupările legate de dependența de energie au crescut în ultimii cinci ani. Producția în scădere în Europa înseamnă că, până în 2030, până la 75% din necesarul de petrol și gaze vor trebui să fie importate. Acestea vor fi furnizate de un număr limitat de țări, dintre care multe se confruntă cu amenințări la adresa stabilității. În consecință, ne confruntăm cu o serie de provocări în materie de securitate, care implică responsabilitatea și solidaritatea tuturor statelor membre.

Răspunsul nostru trebuie să fie o politică energetică a UE care să combine dimensiunile interne și externe. Raportul comun al Înalțului Reprezentant și al Comisiei din iunie 2006 a stabilit principalele elemente. În interiorul Europei, avem nevoie de o piață mai unificată a energiei, cu o mai mare interconectare, acordând o atenție deosebită celor mai izolate țări și mecanismelor de criză pentru a rezolva problema întreruperilor temporare în aprovizionare.

O mai mare diversificare a combustibililor, a surselor de aprovizionare, precum și a rutelor de tranzit, este esențială, după cum sunt și buna guvernare, respectarea statului de drept și investițiile în țări-sursă. Politica UE sprijină aceste obiective prin angajamentul cu Asia Centrală, Caucazul și Africa, precum și prin Parteneriatul estic și Uniunea pentru Mediterana. Energia reprezintă un factor major în relațiile dintre UE și Rusia. Politica noastră ar trebui să abordeze rutele de tranzit, inclusiv prin Turcia și Ucraina. Cu partenerii noștri, inclusiv China, India, Japonia și SUA, ar trebui să promovăm sursele regenerabile de energie, tehnologiile cu conținut scăzut de carbon și eficiența energetică, precum și piețele mondiale transparente și bine reglementate.

Schimbările climatice

În anul 2003, SES a identificat deja implicațiile schimbărilor climatice în materie de securitate. Cinci ani mai târziu, acestea au devenit un aspect și mai urgent. În martie 2008, Înalțul Reprezentant și Comisia au prezentat un raport către Consiliul European, în care schimbările climatice erau descrise ca un factor care multiplică amenințările. Dezastrele naturale, degradarea mediului și concurența pentru resurse exacerbează conflictele, în special în situații de sărăcie și de creștere a populației, cu consecințe umanitare, medicale, politice și de securitate, inclusiv o migrație sporită. Schimbările climatice pot să conducă și la dispute asupra rutelor comerciale, zonelor maritime și resurselor inaccesibile anterior.

Am consolidat prevenirea conflictelor și gestionarea crizelor, dar trebuie să ne îmbunătățim capacitățile de analiză și de alertă timpurie. UE nu poate acționa singură. Trebuie să ne intensificăm eforturile împreună cu țările cele mai expuse riscurilor, prin întărirea capacității acestora de a face față situației. Cooperarea internațională, cu ONU și organizațiile regionale, va fi esențială.

II. CONSTRUIREA STABILITĂȚII ÎN EUROPA ȘI DINCOLO DE ACEASTA

Pe continentul nostru, extinderea continuă să fie un puternic motor al stabilității, al păcii și al reformei.

Negocierile cu Turcia au început în 2005, și de atunci au fost deschise un număr de capitole. Progresele în Balcanii de Vest au fost continue, deși au fost lente. Negocierile de aderare cu Croația sunt într-un stadiu foarte avansat. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a obținut statutul de țară candidată. S-au semnat acorduri de stabilizare și de asociere cu celelalte țări din Balcanii de Vest. Serbia este aproape de îndeplinirea tuturor condițiilor necesare pentru a avansa către aprofundarea relațiilor cu UE. UE continuă să joace un rol principal în Bosnia și Herțegovina, dar, în ciuda progresului înregistrat, sunt necesare eforturi suplimentare din partea liderilor politici locali pentru a depăși blocajul în calea reformelor.

În Kosovo desfășurăm EULEX, cea mai mare misiune PESA civilă de până acum, și vom continua să furnizăm sprijin economic substanțial. În întreaga regiune, cooperarea și bunele relații de vecinătate sunt indispensabile.

Este în interesul nostru ca țările de la granițele noastre să fie bine guvernate. Politica europeană de vecinătate (PEV) lansată în 2004, sprijină acest proces. În est, toate țările eligibile participă, cu excepția Belarus, cu care facem în prezent pași în această direcție.

Cu Ucraina am avansat printr-un nou acord de asociere vast, care este aproape de a fi finalizat. Vom începe în curând negocierile cu Republica Moldova pentru un acord similar. A fost lansată Sinergia Mării Negre, pentru a completa politicile bilaterale ale UE în această regiune deosebit de importantă pentru Europa.

Au apărut noi preocupări referitoare la așa-numitele „conflicte înghețate” din vecinătatea estică. Situația din Georgia cu privire la Abhazia și Osetia de Sud s-a deteriorat, ducând la un conflict armat în august 2008. UE a condus răspunsul internațional, prin mediere între părți, asistență umanitară, o misiune civilă de monitorizare și sprijin financiar substanțial. Angajamentul nostru va continua, UE fiind în fruntea Procesului de la Geneva. O posibilă soluționare a conflictului transnistrean a luat un nou avânt, prin participarea activă a UE în formatul de negocieri 5 +2 și prin intermediul misiunii de asistență la frontiera UE.

Mediterranean, o zonă de importanță și oportunități majore pentru Europa, ridică încă provocări complexe, precum reforma politică insuficientă și imigrația ilegală. UE și mai mulți parteneri mediteraneeni, în principal Israel și Maroc, conlucrează în scopul adâncirii relațiilor lor bilaterale. PEV a consolidat reformele începute inițial în cadrul Procesului de la Barcelona din 1995, dar conflictele regionale combinate cu radicalismul în creștere continuă să alimenteze instabilitatea.

UE a ocupat un loc central în eforturile de stabilizare în Orientul Mijlociu, prin rolul său în Cvartet, prin cooperarea cu Israel și cu Autoritatea Palestiniană, cu Liga Arabă și cu alți parteneri regionali. UE este implicată pe deplin în Procesul de la Annapolis în vederea unei soluții bistrate și aduce un sprijin financiar și bugetar susținut Autorității Palestiniene și contribuie la construirea capacităților, inclusiv prin desfășurarea pe teren de experți în domeniul judiciar, polițienesc și al gestionării frontierelor. În Liban, statele membre asigură structura de bază a misiunii de menținere a păcii UNIFIL. Cu privire la Irak, UE a sprijinit procesul politic, reconstrucția și statul de drept, inclusiv prin misiunea EUJUST LEX.

Din 2003, Iran a constituit un motiv tot mai accentuat de îngrijorare. Programul nuclear iranian a fost supus unor rezoluții succesive în cadrul CSONU și al AIEA. Dezvoltarea capacității nucleare militare ar reprezenta o amenințare pentru securitatea UE care nu poate fi acceptată. UE a desfășurat o abordare pe două direcții, combinând dialogul și creșterea presiunii, alături de SUA, China și Rusia. Înaltul Reprezentant a făcut o ofertă extinsă Iranului pentru reconstruirea încrederii și a implicării în comunitatea internațională. Dar dacă programul nuclear avansează, va crește necesitatea unor măsuri suplimentare în sprijinul procesului ONU. În același timp, este necesară cooperarea cu țările din regiune, inclusiv cu statele din Golf, pentru a construi securitatea regională.

SES recunoaște faptul că Europa are interese în materie de securitate care depășesc vecinătatea sa imediată. În această privință, Afganistan reprezintă o preocupare deosebită. Europa are un angajament pe termen lung de instaurare a stabilității. Statele membre ale UE aduc o contribuție majoră misiunii NATO, iar UE este implicată în domeniile guvernantei și dezvoltării la toate nivelurile. Misiunea de poliție a UE se extinde. Aceste eforturi nu vor avea succes fără participarea deplină a Afganistanului și fără sprijinul țărilor vecine: în special Pakistan, dar și India, Asia Centrală și Iran. În plus, perspectivele îmbunătățite privind bunele relații dintre India și Pakistan din ultimii ani au reprezentat un element pozitiv în bilanțul strategic.

Legătura dintre securitate și dezvoltare

După cum confirmau Strategia europeană de securitate și Consensusul european privind dezvoltarea din 2005, dezvoltarea durabilă nu poate exista în absența păcii și a securității, iar pacea durabilă nu va exista fără dezvoltare și eradicarea sărăciei. Amenințările la adresa sănătății publice, în special pandemiile, subminează și mai mult dezvoltarea. Drepturile omului reprezintă o parte fundamentală a ecuației. În multe zone de conflict sau aflate în stadiul de post-conflict, trebuie să abordăm teribilă utilizare a violenței sexuale ca armă de intimidare și teroare. Punerea eficientă în aplicare a RCSONU 1820 privind violența sexuală în situații de conflicte armate este esențială.

Conflictele sunt adesea legate de fragilitatea statală. Țări precum Somalia sunt prinse în cercul vicios al slabei guvernări și al conflictelor recurente. Noi am încercat să întrerupem acest cerc prin asistență pentru dezvoltare și măsuri de asigurare a unei mai bune securități. Reforma sectorului de securitate și dezarmarea, demobilizarea și reintegrarea sunt elemente-cheie ale stabilizării și reconstrucției post-conflict și au reprezentat centrul de interes al misiunilor noastre în Guineea-Bissau sau RD Congo. Succesul este maxim atunci când acest lucru se realizează în parteneriat cu comunitatea internațională și cu părțile interesate locale.

Exploatarea barbară a resurselor naturale este adesea o cauză ascunsă a conflictelor. Există tensiuni în creștere cauzate de apă și materii prime, care necesită soluții multilaterale. Procesul Kimberly și Inițiativa pentru transparență în industriile extractive oferă un model inovator pentru abordarea acestei probleme.

Pirateria

SES a evidențiat pirateria drept o nouă dimensiune a criminalității organizate. Aceasta este, de asemenea, un rezultat al eșecului statal. Economia mondială se bazează pe rutele maritime pentru 90% din schimburile comerciale. Pirateria în Oceanul Indian și în Golful Aden a transformat această chestiune într-o problemă presantă în ultimele luni și a afectat livrarea ajutorului umanitar către Somalia. UE a reacționat, inclusiv prin ATALANTA, prima noastră misiune PESA maritimă, pentru a descuraja pirateria în largul coastelor somaleze, alături de țările afectate și de alți actori internaționali, inclusiv NATO.

Armele de calibru mic și armamentul ușor (SALW), munițiile cu dispersie și minele terestre

În 2005, Consiliul European a adoptat Strategia UE de combatere a acumulării ilicite și a traficului ilicit de SALW și a muniției aferente. În contextul punerii sale în aplicare, UE sprijină programul de acțiune al ONU în acest domeniu. UE va continua să dezvolte activități de combatere a amenințărilor ridicate de SALW ilicite.

UE a acordat un sprijin solid ideii de elaborare a unui tratat internațional privind comerțul cu arme și a hotărât să sprijine procesul care duce la adoptarea acestuia. UE este, de asemenea, un donator important în acțiunile antimine. Aceasta a susținut și a promovat în întreaga lume Convenția privind minele antipersonă de la Ottawa. Convenția privind muniția cu dispersie de la Oslo, convenită la Dublin în mai 2008, reprezintă un pas important înainte către răspunsul la problemele umanitare cauzate de acest tip de muniție, care reprezintă o preocupare majoră a tuturor statelor membre ale UE. Adoptarea unui protocol cu privire la acest tip de muniție în cadrul ONU, care să implice toate marile puteri militare, ar reprezenta un important pas înainte.

III. EUROPA ÎNTR-O LUME ÎN SCHIMBARE

Pentru a răspunde la mediul de securitate în schimbare, trebuie să fim mai eficienți - între noi, în zona noastră și în lumea întreagă.

A. O Europă mai eficientă și mai capabilă

Capacitatea noastră de a aborda provocările a crescut pe parcursul ultimilor cinci ani și trebuie să continue să crească. Trebuie să ne consolidăm coerența, printr-o mai bună coordonare instituțională și un proces de luare a deciziilor mai strategic. Dispozițiile Tratatului de la Lisabona oferă un cadru pentru a realiza acest lucru.

Abordarea noastră trebuie să se orienteze în primul rând spre a împiedica amenințările să devină o sursă de conflict, încă din fazele incipiente. Consolidarea păcii și reducerea sărăciei pe termen lung sunt esențiale în această privință. Fiecare situație necesită utilizarea coerentă a instrumentelor noastre, inclusiv a celor politice, diplomatice, de dezvoltare, umanitare, de reacție la criză, economice și de cooperare comercială, precum și de gestionare civilă și militară a crizelor. Ar trebui, de asemenea, să ne extindem capacitățile de dialog și mediere. Reprezentanții speciali ai UE aduc contribuția UE în diferite regiuni aflate în conflict. Societatea civilă și ONG-urile trebuie să joace un rol vital în calitate de actori și parteneri. Misiunile noastre de observare a alegerilor, conduse de membri ai Parlamentului European, aduc, la rândul lor, o contribuție importantă.

Succesul PESA ca o parte integrantă a politicii noastre externe și de securitate comune este reflectat de faptul că asistența noastră este solicitată tot mai mult. Misiunea noastră în Georgia a demonstrat ceea ce putem realiza atunci când acționăm împreună cu voința politică necesară. Dar cu cât provocările cu care ne confruntăm sunt mai complexe, cu atât trebuie să fim mai flexibili. Trebuie să stabilim priorități pentru angajamentele noastre, în acord cu resursele. Grupurile tactice de luptă și echipele de reacție civilă ne-au consolidat capacitatea de a reacționa rapid.

Structurile de comandă și capacitatea comandamentelor eficiente și adecvate reprezintă cheia. Trebuie să ne consolidăm capacitatea de a combina experiența civilă și militară de la conceperea unei misiuni, pe durata fazei de planificare și până la punerea sa în aplicare. Dezvoltăm acest aspect al PESA prin instituirea structurilor administrative, a mecanismelor financiare și a sistemelor corespunzătoare. De asemenea, poate fi îmbunătățită formarea, având la bază Colegiul European de Securitate și Apărare și noul program de schimb al tinerilor ofițeri europeni, după modelul programului Erasmus.

Trebuie să continuăm integrarea chestiunilor privind drepturile omului în acest domeniu, inclusiv în misiunile PESA, printr-o abordare bazată pe oameni, în acord cu conceptul de securitate pentru oameni. UE a recunoscut rolul femeilor în consolidarea păcii. Punerea în aplicare eficientă a RCSONU 1325 privind femeile, pacea și securitatea și a Rezoluției 1612 privind copiii și conflictele armate este esențială în acest context.

Pentru misiunile civile, trebuie să fim capabili să reunim personal format, cu o varietate de abilități și domenii de expertiză, să îl desfășurăm într-un timp scurt și să îl menținem în teatre pe termen lung. Avem nevoie de o interoperabilitate deplină între contingente naționale. Pentru a sprijini acest lucru, statele membre s-au angajat să alcătuiască strategii naționale pentru a pune la dispoziție experți, alături de un personal mai numeros pentru sprijinirea misiunilor, inclusiv pentru alcătuirea bugetelor și achiziții. Modul în care este achiziționat și pus la dispoziție echipamentul ar trebui eficientizat pentru a permite desfășurarea la timp a misiunilor.

În ceea ce privește misiunile militare, trebuie să continuăm să ne consolidăm eforturile privind capacitățile, precum și colaborarea reciprocă și acordurile de distribuire a sarcinilor. Experiența a dovedit că trebuie să depunem mai multe eforturi, în special în ceea ce privește capacitățile-cheie precum transportul aerian strategic, elicopterele, activele spațiale și supravegherea maritimă (astfel cum stabilește mai detaliat Declarația privind consolidarea capacităților). Aceste eforturi trebuie să fie susținute de o industrie a apărării robustă și competitivă în întreaga Europă, cu o mai mare investiție în cercetare și dezvoltare. Din 2004, Agenția Europeană de Apărare a desfășurat cu succes acest proces și trebuie să continue.

B. O implicare mai extinsă alături de vecini

PEV a consolidat relațiile bilaterale individuale cu UE. Acest proces trebuie acum să construiască o integrare regională.

Uniunea pentru Mediterana, lansată în iulie 2008, oferă o oportunitate politică reînnoită pentru a continua acest proces cu partenerii noștri din sud, având la bază o agendă cuprinzătoare, inclusiv cu privire la siguranța maritimă, energie, apă și migrație. Abordarea amenințărilor la adresa securității, precum terorismul, va fi o parte importantă.

Parteneriatul estic prevede o schimbare reală în relațiile cu vecinii noștri de la est, incluzând progrese semnificative în relațiile politice, economice și comerciale. Obiectivul este consolidarea prosperității și a stabilității acestor țări și, astfel, a securității UE. Propunerile acoperă o gamă largă de domenii de cooperare bilaterală și multilaterală, inclusiv securitatea energiei și mobilitatea persoanelor.

Stabilitatea pe termen lung a vecinilor noștri va solicita eforturi continue din partea UE, împreună cu ONU, OSCE, SUA și Rusia. Relațiile noastre cu Rusia s-au deteriorat din cauza conflictului din Georgia. UE se așteaptă ca Rusia să își onoreze angajamentele, astfel încât să se reinstaureze încrederea necesară. Parteneriatul nostru ar trebui să se bazeze pe respectul față de valorile comune, în special drepturile omului, democrația și statul de drept, pe principiile economiei de piață, precum și pe interese și obiective comune.

Avem nevoie de un efort susținut pentru a aborda conflictele din Caucazul de Sud, Republica Moldova și cel dintre Israel și statele arabe. Și aici, ca și în toate celelalte cazuri, implicarea deplină a SUA va fi esențială. În fiecare caz, un acord de durată trebuie să reunească toți actorii regionali. Țări precum Turcia, Egipt, Iordania, Arabia Saudită și Quatar au jucat un rol tot mai important, ceea ce nu s-a întâmplat în cazul Iranului. Există o oportunitate specială de a conlucra cu Turcia, inclusiv prin intermediul Alianței civilizațiilor.

C. Parteneriate pentru o multilateralitate eficientă

SES invită Europa să contribuie la o ordine multilaterală mai eficientă în întreaga lume. Din 2003, ne-am consolidat parteneriatele în urmărirea acestui obiectiv. Partenerul-cheie pentru Europa în acest domeniu și în altele este SUA. Atunci când am lucrat împreună, UE și SUA au format o forță formidabilă pentru bine în lume.

ONU se află în centrul sistemului internațional. Toate acțiunile UE în materie de securitate au fost legate de obiectivele ONU. UE conlucrează îndeaproape în teatre-cheie, inclusiv Kosovo, Afganistan, RDC, Sudan/Darfur, Ciad și Somalia, și a ameliorat legăturile instituționale, în acord cu Declarația comună UE-ONU din 2007. UE sprijină toate cele șaisprezece operații ONU de menținere a păcii în curs de desfășurare.

UE și NATO au acționat împreună pe teren în Balcani și în Afganistan, chiar dacă relațiile formale nu au avansat. Trebuie să consolidăm acest parteneriat strategic în serviciul intereselor noastre comune de securitate, printr-o mai bună cooperare operațională, cu respectarea deplină a autonomiei decizionale a fiecărei organizații, și prin continuarea activităților privind capacitățile militare. Din 2003, ne-am aprofundat relația cu OSCE, în special în Georgia și Kosovo.

Ne-am extins substanțial relația cu China. Legăturile cu Canada și Japonia sunt apropiate și de lungă durată. Rusia rămâne un partener important pentru chestiunile globale. Relația cu India poate fi ameliorată. Importanța relațiilor cu alți parteneri, inclusiv Brazilia, Africa de Sud și, în Europa, cu Norvegia și Elveția, a crescut din 2003.

UE conlucrează mai îndeaproape cu organizațiile regionale și în special cu Uniunea Africană. Prin Strategia comună Africa-UE, sprijinim capacitățile consolidate ale Africii în gestionarea crizelor, inclusiv prin forțe regionale permanente și prin alerte timpurii. Ne-am aprofundat legăturile cu partenerii noștri din Asia Centrală prin strategia adoptată în 2007, printr-un dialog politici consolidat și prin activități în diverse domenii precum apa, energia, statul de drept și securitatea. În plus, UE a dezvoltat colaborarea cu ASEAN privind chestiuni regionale precum Birmania/Mynamar, cu SAARC și cu America Latină. Experiența noastră conferă UE un rol special în promovarea integrării regionale. Atunci când alții încearcă să se inspire din experiența noastră, în acord cu circumstanțele lor specifice, trebuie să îi susținem.

Sistemul internațional, creat la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, se confruntă cu presiuni în mai multe privințe. Este readusă în discuție reprezentarea în instituțiile internaționale. Legitimitatea și eficiența trebuie îmbunătățite, iar procesul de luare a deciziilor în forurile multilaterale trebuie să devină mai eficient. Aceasta presupune o mai mare partajare a deciziilor și crearea unor mize mai importante pentru alți participanți. Confrunțați cu probleme comune, nu avem altă soluție decât aceea a soluțiilor comune.

Prioritățile-cheie sunt schimbările climatice și încheierea Runderi de la Doha în cadrul OMC. UE conduce negocierile în vederea unui nou acord internațional privind prima chestiune și trebuie să își folosească toate pârghiile pentru a ajunge la un rezultat ambițios la Copenhaga în 2009. Ar trebui să continuăm reforma sistemului ONU, începută în 2005, și să menținem rolul vital al Consiliului de Securitate și responsabilitatea sa principală de menținere a păcii și a securității internaționale. Curtea Penală Internațională ar trebui să își sporească eficacitatea, alături de eforturile mai cuprinzătoare ale UE de a consolida justiția internațională și drepturile omului. Trebuie să modelăm FMI și alte instituții financiare, astfel încât acestea să reflecte realitățile moderne. G8 ar trebui să fie transformat. Și trebuie să ne continuăm eforturile colective pentru îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.

Aceste chestiuni sunt transversale și implică atât politica internă cât și pe cea externă. În plus, acestea demonstrează în ce măsură, în secolul douăzeci și unu mai mult ca niciodată, suveranitatea presupune responsabilitate. În ceea ce privește drepturile fundamentale ale omului, UE ar trebui să continue dezvoltarea acordului realizat la Reuniunea mondială la nivel înalt a ONU din 2005, potrivit căruia avem o responsabilitate comună de a proteja populațiile de genocid, de crime de război, de purificare etnică și de crime împotriva umanității.

Menținerea sprijinului public pentru angajamentele noastre globale este fundamentală. În democrațiile moderne, în care media și opinia publică sunt esențiale în modelarea politicilor, angajamentul popular este vital pentru menținerea angajamentelor noastre peste hotare. Noi desfășurăm forțe de poliție, experți judiciari și soldați în zone instabile din întreaga lume. Guvernele, parlamentele și instituțiile UE au obligația de a comunica felul în care aceasta contribuie la securitatea de acasă.

În urmă cu cinci ani, SES a stabilit o viziune pentru modul în care UE va deveni o forță pentru o lume mai echitabilă, mai sigură și mai unită. Am avansat foarte mult pe acest drum. Dar lumea din jurul nostru se schimbă rapid, amenințările evoluează, iar puterile se schimbă. Pentru a construi o Europă sigură într-o lume mai bună, noi trebuie să ne implicăm mai mult în modelarea evenimentelor. Și trebuie să facem acest lucru acum.